

Mnenje komisije za grobišča Občine Škofja Loka o predlogu za občinski praznik »Dan spomina«

V gradivu za aprilsko sejo občinskega sveta je bila omenjena Komisija za grobišča, ki naj bi podala mnenje na predlog za nov občinski praznik »Dan spomina«. Ker nas nihče ni zaprosil, mnenja nismo podali. Na decembrski seji pa so občinski svetniki sprejeli sklep, da se na januarski seji 2017 razpravlja o tej tematiki brez predhodno pridobljenega mnenja Komisije.

Ker mislim, da je dolžnost Komisije, da mnenje poda, sklicujem naslednje srečanje Komisije, kjer bomo razpravljali o predlogu in upam da tudi sprejeli usklajeno mnenje, ki bo priloženo gradivu za naslednjo sejo občinskega sveta.

Komisija sprejema naslednje:

M N E N J E

Člani komisije se zavedamo, da je vprašanje vojnih in povojnih pobojev občutljiva tema, ki zahteva pieteten pristop do vseh žrtev ter dostojen odnos do njihovih svojcev. Tematiko je potrebno obravnavati z zgodovinsko distanco ob upoštevanju dejstev, brez ideoloških predznakov. Vedno in povsod si je potrebno prizadevati za strpnost, sočutnost in ohranjanje dostojanstva naših sogovornikov. Le na tak način bomo prispevali k medsebojnemu razumevanju in posledično graditvi miru.

Takoj ko ti pogoji ne bodo izpolnjeni, ko se bo z ideološko pretenzijo poskušalo potvarjati dejstva, smo na poti k nerazumevanju, razdoru, nasilju, vojni. Zato se je potrebno vsaki ideologiji, ki se nagiba k izkrivljanju dejstev, izogniti.

Določitev datuma občinskega praznika je simbolno dejanje, ki govori o tem, kaj so naše skupne vrednote, o stvareh, ki nas povezujejo, o dogodkih, iz katerih črpamo moč za prihodnost. Tak praznik mora združevati vse občane, mora biti vključujoč, ne izključujoč, mora ljudi spodbujati k delovanju v dobro vseh, k sodelovanju, k spoštovanju človekovih pravic, k miru.

Medvojno in povojno dogajanje na Škofjeloškem je bilo polno kršitev človekovih pravic. To so bili kruti časi, ki pa jih je potrebno poznati in se jih spominjati, predvsem v opomin, da se ne bodo ponovili. Sedaj se na Škofjeloškem žrtev spominjamo na več dogodkih, komemoracijah, v smislu graditve sprave je prizadevanje za uveljavitev skupnega »dneva spomina« zelo smiselno in dobrodošlo.

Pri izbiri datuma za občinski praznik »Dan spomina« je potrebno izbrati dogodek:

- ki bo omogočal dostojen in pieteten spomin na vse žrtve: žrtve okupatorja, žrtve komunističnih revolucionarjev in partizanov, žrtve protirevolucionarjev in domobrancev, mobilizirance, internirance in izgnance, žrtve povojnih pobojev, vse žrtve komunističnega režima do osamosvojitvene vojne leta 1991, ko je vojak JLA ustrelil domačina, mladega Mohorja Berganta;
- na katerega imajo vsi občani Škofje Loke podoben pogled in zato ne izključuje nobene skupine občanov;
- ki žive spominja na tragične čase in vzpodbuja k prizadevanjem, da se takšni časi ne bi nikoli ponovili.

Predlagani dogodek – pobje 50 talcev za Kamnitnikom – ne ustreza zgornjim pogojem in ga Komisija zato zavrača, hkrati pa podaja predlog, da se za občinski praznik izbere enega izmed spodnjih datumov:

23. 8. – dan, ki ga je Evropski parlament leta 2009 izbral za dan spomina na vse žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov;

10.12. – dan človekovih pravic, ki ga je leta 1948 sprejela Generalna skupščina Združenih narodov.

Oba datuma sta s stališča lokalne skupnosti, ki je glede medvojnih in povojnih dogodkov še vedno globoko razdeljena, nevtralna in kot takšna omogočata dostojen spomin na vse žrtve.

Zaradi občutljivosti tematike predlagamo, da se kakršenkoli sklep o občinskem prazniku »dan spomina« na seji občinskega sveta sprejme soglasno ali vsaj z dvotretjinsko večino.

Komisija za grobišča Občine Škofja Loka:

Dr. David Jezeršek, predsednik

Štefan Kalamar

Mag. Andrej Pipp

Ivan Likar